

THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA
MINISTRY OF EDUCATION
FORM TWO SECONDARY EDUCATION EXAMINATION, 1989

0011

ELIMU YA STASA

NUDA:

SAA 2.

Jibu mwewali YOTE katika karatasi hili.
 Andika Namba yako ya mithani katika kila ucursa.

1. Katika swali hili lenye wipengele (i) - (xx) kuna majibu mmoja kwa kila kipengele. Chagua jibu anhihi zaidi kwa kila kipengele na kuandika herufi yake katika nafasi tiliyoko kando ya kila kipengele.

Mfano:

Nfumo wa awali wa maisha ya jamii ulikuwa:

- A. Ubeperi
- B. Ujima
- C. Ujamaa (B)
- D. Ukbaila

- (i) Zippi kati ya sentense zifuratazo zinasilexa kweni kuu tatu ya maisha ya ujimat
- A. Kupendana, kuheahimisha, kushi pamoja.
  - B. Kumiliki mali pamoja, kupendana, kila utu kufanya kazi ( )
  - C. Kupendana, kumiliki njia kuu za uchumi,
  - D. Kupendana, kufanya kazi pamoja, kushi kijamii.
- (ii) Utaratibu wa mwanzo kabisa wa mmandeleo ya binadamu ulikuwa duni kwa sababu
- A. Uwezo wa kivango cha kusalisha mali ghafi ulikuwa udogo.
  - B. Wanawake hawakufanya kazi za kusalisha mali isipokuwa kazi za nyumbani
  - C. Sayansi na Teknolojia yao iliikuwa duni, ( )
  - D. Ngazi za kiuongozi hazikujulikana.
- (iii) Jamii za kiasrika zilikuwa zimepiga hatua mbalimbali za k-mandeleo, kabla ya kuja kwa wageni. Moja ya hatua hizi ni kuwa na utaratibu wa kudumu wa kiuongozi, ambao hapa kwetu Tanzania ulijitekeza Qazi katika jamii zifuratazo:
- A. Wanyamwezi, Wahehe na Waschagga
  - B. Wasambaa, Wabarabaig, Wahehe
  - C. Wangoni, Wasandwawi, Wamasai ( )
  - D. Wanyamwezi, Wanyiramba, Watindiga
- (iv) Wavamizi wa kwanza wa kikoloni nchini Tanzania ni :
- A. Waremp
  - B. Waingereza
  - C. Majerumani ( )
  - D. Waarabu

- (v) Utingerewa walisifika kwa mmoja na mmoja na utawala uliojili kwenye kusini
 A. Utawala ya mmoja kwa mmoja.
 B. Utawala ya kifalme.
 C. Utawala ya mlaro ya nyama
 D. Utawala ya mmoja. ( )
- (vi) Matokao ya viin vikuu vya kwanza vya Jumuiya kwa Mafurashiyiko yaliyembe
 A. Jumuiya ya matafifa ilikubidhi nchini kwa Utingerewa
 B. Wajeromani walitolewa msharti na jumuiya ya Matafifa jua ya kusongwe
 Tanganyikas.
 C. Jumuiya ya matafifa ililima ujumbe rasmi nchini kusongwe
 donari zote za utawala uliojiliwepo.
 D. Wananchi walipata mwanzo katika kusongwe mpya na kusongwe ni a
 ukoloni ukongwe. ( )
- (vii) Chama cha TANU kiliyanishwa kwa madhumuni ya:
 A. Kupinga se-fiki-ili ya mmoja mchini
 B. Kuwatayarisha wananchi wajitawale
 C. Kuoleza kisiwa madhumuni ya chama cha T.A.N.U. ( )
 D. Kuondoa donari za kibogani kiliyanishwa katika vyama
 vingi vya kisiwa nchini.
- (viii) Kuonek haraka kwa chama cha TANU nchini kujitokeza na:
 A. Kutokuwepo kwa vyama vilivyoipingo TANU
 B. Wasungu walikuwa wachache nana
 C. Siame yake thabiti na uongozi bora wa Mwalimu J.K. Nyerere ( )
 D. Lugha ya kiswahili ambayo ilitumika kwa Tanganyika pamoja
 na uongozi bora wa chama chini ya Mwalimu.
- (ix) Vyama vya upinzani kwa S.A.S.P wilikunwa:
 A. Z.N.P na Z.P.P.P
 B. D.P na Z.P.P.P
 C. Umma Party na D.P
 D. U.T.P na Z.N.P ( )
- (x) Moja ya shabaha za Azimio la Arusha ni:
 A. Kuleta usawa wa kinuchumi nchini
 B. Kuondoa viongozi wabedhirifu katika chama
 C. Kuweka misingi ya komiliki njia kuu za uzalishaji ( )
 D. Kutekeleza sicsa ya ujamaa na kujitegemea kwa vitendo.
- (xi) Moja katika ya matatizo katika Azimio la Arusha ni,
 A. Kukosha fedha za kigeni
 B. Kushindwa kulewa na kutekolma mambo yote yenye knjeng' tabia
 ya knjitegemea.
 C. Kutekwepo miongozo iliyo vari ya kufutwa baini ya wananchi
 na viongozi. ( )
 D. Kuendelea kuwepo kwa shugnuli za uzalishaji mali za watu
 binafsi.
- (xii) Azimio la Arusha limesawanyiwa katika mchama kuu:
 A. Tatu

B. MBILI

C. Sita

D. TANO

( )

(xiii) Sababu kubwa ya kuendwa kwen chama cha Mapinduzi nchini Tanzania ni

A. Kuimariisha mshikamano wetu

B. Kulinda uhuru na heshima ya watu wa viciwani na Tanzania
Dara.C. Kuwa na maimano sonya wa Kimapinduzi hasa katika muundo wa kimo-
ngosi. ( )

D. Kuwa na chama kimoja chenye lengo moja la kijamii.

(xiv) Uhui wa chama unatokana ni:

A. Michango ya hiyari ya wanachama.

B. Kulipia ada ya chama bila kuchelewa kilo mwazi

C. Kuwepo kwa vikao vya chama kwa mujibu wa katiba ( )

D. Kusolewa visuri katiba ya chama.

(xv) Ikitokea kwamba kiti cha Rais kivusi kutokana na sababu yoyote , u
Rais hayupo katika Jamhuri ya Muungano kikazi, kazi zake zinoweza
kushikwa na mmoja kati ya watu wafuatayo:

A. Makamu 1 wa Rais, Waziri Mkuu, Jaji Mkuu, Spika wa Bunge.

B. Makamu 1 wa Rais, Makamu wa II wa Rais, Waziri wa mombi
ya Nchi za Nje.C. Spika wa Bunge, Jaji kiongoni, Waziri Mkuu, Makamu 1 wa
Rais. ( )D. Makamu wa 1 wa Rais, Makamu wa II wa Rais, Spika wa
Bunge, Jaji Mkuu.

(xvi) Bunge la Jamhuri ya Muungano limegawanyika katik chemu kuu:

A. Sita

B. Mbili

C. Tatu

( )

D. Nne

(xvii) Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania hufanya mambo makuru
matatu ambayo ni:

A. Kutunga sheria, kuhukumu wahalifu, kuslimish, umma.

B. Kulinda usalama wa Rais, kutunga sheria, kuweka mikkataba na nchi
za nje ili kupata fedha za kageni. ( )

C. Kutunga sheria, kuhukumu wahalifu, kulinda usalama wa rais.

D. Kulinda usalama wa rais, kutoa huduma mifimmo, kuhukumu wahalifu.

(xviii) Wazo lolote linalokusudiwa kuwa sheria, kabla halijawasheria

huitwa muswada. Kuna aina tatu za muswada, ambazo ni:

A. Muswada wa Serikali, wa mifummo, wa binafsi,

B. Muswada wa serikali, wa wabunge, wa baraza la wakilishi

C. Muswada wa binafsi, wa mifummo, wa mashriki ya umma. ( )

D. Muswada wa serikali, wa binafsi, maalum.

- (xix) Watanzania tupo katika uguvugua la utekelani kuanzi ya mengi katika utendaji kasi, litwya "mujibikaji". Wazo hili linsepata mizito mawala kutekeli na,
- Agizo la Rais wa Jamburi ya Mawazini wa Tanzania na la mwaka 1986.
  - Agizo la mwenyekiti wa chama la 1996
  - Agizo la halmsheziri kuu ya Taifa la 1985. ( )
  - Agizo la Mjumbe Mkuu wa chama wa pili wa kawaida wa mwaka 1982.
- (xx) Madaraka mikoni ni utaratibu wa chama aliowakubidhi wananchi wazo wa kujiamalia memba yao vinyume. Utakaleaji wa utaratibu huo umekutwa na matatizo mengi ya kutekeli.
- Moja ya matatizo hayo ni:
- Kukonkana kuu fedha za kigeni na kuendeshen mipango
  - Muundo wa mguvanya wa kasi na madaraka kuu viongoxi ulichelezaji utakaleaji wa minango iliyoinkoa. ( )
  - Mawazo ya viongoxi kustaki ngazi za vijiji hayekutiwa ni anoni
  - Kutegemea mmo fedha toka na ikali kuu ili kuendeshen mipango.
2. Katika sentense nifuriko andiko E baada ya zinazo ambayo ni kueli na S banda ya ilie amhaya ni kueli.
- (a) Ukoloni mkongwe ni kutawaliwa na Taifa jingine kuechumi na kijeshi 6
- (b) Tarehe 5/2/1987 tulisahimisha sikukuu ya kusaliwa kuu Azimio la Arusha na CCM.
- (c) Mwenyekiti wa Baraza la Mawazini Zanzibar ntiye Rais wa Zanziba
- (d) Mikutano Mkuu wa Taifa ndicho kikao kilioni cha chama kopo vya tete nandicho chanya madaraka ya mwisho
- (e) Tume ya uchaguzi h mwendokesa ngombe. Urais w. Jamburi ya Mungano
- (f) Azimio la Musoma linasilita kilimo na ufugaji hori hapa nchini
- (g) Mwingereza olitutawala kabla ya Mjerumani
- (h) Ulabaila ni mfumo wa kwanza wa unyonaji katika mwendiko ya binadamu
- (i) Wabunge wa kusaliwa na Rais ni wale wanachindwa kusata kura na wananchi
- (j) Anayetaka kufiunga na C CCM lasima que rai, wa Tanzania

3. Oanisho vifungu vya maneno vya kundi "A" na vili vya kundi "B" ili viletu maana inayokusudiwa kwa kuendika namba ²³ kundi "B" kwenye nafasi wasi kando ya kundi "A".

KUNDI "A"

- (a) Mtindo ambao witu wachache humilitiki ardhi
- (b) Kupeleka madaraka kwa umu nchi
- (c) Kuto fungunana na upende wawote
- (d) Ubepari uliokoma
- (e) Mikutano Mikuu wa Taifa
- (f) Kamati kuu ya Halmashauri kuu ya Taifa
- (g) Demokrasi
- (h) Kamati ya Mikutano Mikuu wa Taifa

{ } { }

KUNDI "B"

- (a) 1. Ubasharu
- 2. Kubadili katiba ya chama
- 3. Utawala wa vili vinyewe
- 4. Elimu ya kujitegemea
- 5. Bunge
- 6. Ukoabila
- 7. Ubepari
- 8. Siasa ya nje ya Tanzania
- 9. Serikali za mitaa.
- 10. Utekoleseaji wa chughuli na kilimo silvi za chama.

4. (a) Taja shabaha tatu za Mapinduzi ya zanzibar Januari 12, 1964

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

- (b) Katika kujitafutin makoloni, mabepari walikuwa na madhumusi yafuatayo:-

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

- (c) Wajibu wa Chama cha kijamia ni kuongozu ahguli zote za Umma, Kuongozu maana yako ni:-

- (i) _____
- (ii) _____
- (iii) _____

5. Kamilisha habari ifuatayo kwa kujua nafasi silihachwa wasi a - j.

Aina za wanachama wa CCN ni (a) _____ na

(b) _____. Mtu anayetaka kwa wanachama zilizozame (c) _____ na kupeleka kwa (d) _____

Chama, hupewa (e) _____ ya kutosha juu ya (f) _____
(g) _____ , (h) _____

na zilizozame ya Chama kwa jumla. Mtu akiliha kubaliwa kwa wanachama, insambidi kutosha (i) _____, (j) _____ kufuata masharti ya chama na kutekoleseaji (k) _____ ya Chama.

Candidate's Number _____

6. Eleza kwen kifupi mmoja ya dhana zifustao:

(a) Kujitegemea

_____

_____

_____

(b) Ujima

_____

_____

_____

(c) Ukupe

_____

_____

_____

(d) Katiba

_____

_____

_____